

Lähetäjä: [Ylätupa Martti \(ELY\)](#)

Lähetetty: keskiviikkona 13. heinäkuuta 2016 11.13

Vastaanottaja: [Marko Knuutinen](#)

Aihe: VS: Sinilevähavainto vai jokin muu

Hei Marko,

sain juuri lähettämänne levänäytteen mikroskoitua. Näyte sisälsi *Anabaena* spp. "twisted" –sinilevää eli kierteistä, helminauhamaista sinilevää.

Sinilevien parhaan kasvamisen kannalta järven pinnalla on kesällä liian voimakas valaistus. Sen vuoksi ne kasvavat parhaiten hiukan syvemmällä himmeämmässä valossa. Tästä syystä niitä ei yleensä huomata alkukesällä.

Mutta kun sinilevä vanhenee, lakkaavat niiden kelluntasyvyyttä säätelevät kaasurakkulat toimimasta ja levää voi kohota pintaan tyynellä säällä, koska ne eivät enää kykene estämään sitä. Jos tämän jälkeen alkaa tuulla, kerää tuuli pintaan noussutta levää jonnekin tuulen alapuolisen rantaan. Levää voi kerääntyä yhteen kohtaan rannalla niin paljon, että sen voi helposti havaita paljain silmin. Mutta niin kauan kun sama määrä levää on hajallaan järven vesimassassa, sitä ei ihmisen silmin yleensä huomata. Jos sää on tuulista, tuuli sekoittaa levän veteen, eikä se pääse nousemaan pintaan. Silloin se jää helposti huomaamatta.

Tärkeätä tässä on ymmärtää, että se levämassa, joka havaitaan yhdessä tietyssä paikassa rannalla, ei suinkaan ole syntynyt siinä, vaan se on alun perin kasvanut ympäri järveä sen valaistussa kerroksessa (levät siis tarvitsevat valoa kasvaakseen). Suurilla järvenselillä tuuli voi kerätä levää kymmenien neliökilometrien alueelta johonkin tuulen alapuoliseen rantaan. Ja jos järvi on kirkas, voi levää kasvaa useiden metrien paksuisessa vesipatsaassa.

Levää siis voi kerääntyä pintaan erittäin suurista vesitilavuuksista. Kun kaikki se levämassa kerääntyy pintaan ja tuulen avustuksella johonkin rantaan, voi yhteen kohtaan kertyä runsaastikin sinilevää. Pienelläkin järvellä leväesiintymä voi olla runsas, jos ravinteita on ollut tarpeeksi levien kasvuun. Syksyisinkin sinileväesiintymiä tavataan silloin tällöin, sillä vesimassan syystäyskierto nostaa syvemmältä ravinteita pintaan levien käyttöön. Kun syksy etenee ja valon määrä vähenee, se alkaa vähitellen rajoittaa levien kasvua.

Sinileviä voi tällä tavoin nousta pintaan millaisella järvellä tahansa, myös hyväkuntoisilla, kirkkailla ja karuilla järvillä. Kyse on siis toisaalta luonnon omasta ilmiöstä, mutta rehevöityneillä järvillä sinileviä on yleensä runsaammin ja niiden aiheuttamat haitat järven virkistyskäytölle suurempia. Levät tarvitsevat ravinteita kasvaakseen ja mitä enemmän niitä on saatavilla, sitä enemmän leviäkin on.

Sinilevän mahdollista myrkyllisyyttä ei voida varmasti tietää ilman kallista toksisuustestiä. Sen vuoksi on syytä olla varovainen ja pitää lapset ja kotieläimet poissa rannasta, jos sinilevää on siinä runsaasti. Uimistakin kannattaa välttää, jos leväesiintymä on runsas, eikä vettä pidä silloin käyttää löylyvetenä saunassa.

ystävällisin terveisin

Martti Ylätupa

Hämeen ELY-keskus

puh. 0295 025 119

[martti.ylatupa\(at\)ely-keskus.fi](mailto:martti.ylatupa(at)ely-keskus.fi)